

**KATARÍNA
GILLEROVÁ**

DOTKNI SA MA, LÁSKA

KATARÍNA
GILLEROVÁ

DOTKNI SA MA, LÁSKA

Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Miletičova 23, 821 09 Bratislava 2
E-mail: slovenskyspisovatel@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Elena Vadovičová
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

© Katarína Gillerová 2005, 2017
Cover Design © Emil Křížka 2017
Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2017

ISBN 978-80-220-1985-9

*Bez nich by mi v živote niečo chýbalo ku šťastiu.
Túto knihu venujem rodine Haškovcov:
mojej tete Magduške,
jej manželovi Jozefovi
a ich deťom Jurkovi a Lucii.*

Autorka

TAJOMSTVO ČIERNEHO PLÁŠŤA

Dnes je ten správny deň na to, čo som si zaumienila urobiť. Chystala som sa na to už dosť dlho, ale akosi mi nevychádzal čas. A priznám sa, veľmi sa mi do toho nechcelo. Musím vytriediť kopolu vecí a uvoľniť niekoľko poličiek v skrini. Veci, ktoré už nenosím niekoľko rokov, vložím do vreca a postavím ho von vedľa kontajnera, nech si ich odnesú bezdomovci.

Okolo mňa to vyzerá, akoby som sa chystala niekam odcestovať. Vyberám zo skrine elegantný čierny plášť, kúpený vo Viedni. Požičala mi ho Regina vtedy... keď tak strašne lialo. Vari sa to všetko začalo týmto? Alebo neskôr, keď som objavila v jeho vrecku lístok s odkazom a telefónnym číslom? Alebo tým, čo sa stalo ešte neskôr? Nie, väčšina vecí sa začína naším narodením, ale ak chcem začať od začiatku, musím spomenúť aj to, čo sa stalo pred mojím narodením. Vďaka tomu tajomnému lístku som sa dozvedela veci, ktoré som nikdy nemala vedieť, ktoré mali predomnou zostať utajené. Aj tá nešťastná udalosť mi dovolila vyrovnať sa sama so sebou, prestať sa nenávidieť.

Obzerám si elegantný plášť a rozmýšľam, čo s ním. Má klasickejší strih a zaujímavý opasok s peknou sponou, ktorá pôsobí luxusne a dodáva mu zvláštny imidž. A je takmer nový. Regina si vždy kupovala kvalitné a krásne veci, najmä vo Viedni, kam s Jankom často chodili na návštevu k jeho priateľovi. Mám ten plášť vyhodiť? Oblečiem si ho, zastanem pred zrkadlom a rozmýšľam. Naozaj mi pristane, vyzerám v ňom ako vystrihnutá z módného časopisu. Vyvoláva však vo mne príliš bolestné spomienky.

Vyzlečiem si plášť a odložím ho nazad do skrine. Zrazu sa cítim veľmi unavená, už sa mi ťažšie chodí a bolí ma chrbát. Musím si chvíľku oddýchnuť. Opatrne si sadám do kresla, vezmem pohár minerálky a v myšlienkach sa pomaly ponáram do nedávnej minulosti.

Ten posledný septembrový týždeň pred pár rokmi bol slnečný, akoby sa leto ešte nechcelo rozlúčiť. Bol štvrtok, pomaly sa končil hektický týždeň. Poobede sa obloha zatiahla, a keď som odchádzala z práce, z oblohy začali padať prvé dažďové kvapky. Po chvíli sa celkom rozpršalo a ja som rozmýšľala, či nemám ísť radšej rovno domov. Keby som nesľúbila Jankovi a Regine, že sa u nich zastavím, bola by som to urobila. Mala som na sebe len ľahučký bledomodrý kostým, lodičky, a na dáždnik som v tom peknom počasí ani nepomyslela. A okrem toho som sa nemohla dočkať, kedy im porozprávam o všetkom, čo sa stalo za posledné dva týždne, a najmä dnes, o mojom strašnom faux pas v práci, keď som takmer ohrozila pripravovaný veľký projekt.

Čakala som na autobusovej zastávke, keď sa spustil poriadny lejak. Všetci sme sa tisli pod strieškou, nikto nepredpokladal takú zmenu počasia, a dáždníky odpočívali doma v skrinách. Meteorológovia síce predpovedali zhoršenie, ale posledné dni boli také príjemné, že odborníkom nikto neveril. Keď autobus konečne prišiel, kým som nastúpila, premokla som do nitky. Ľudia sa dnu tisli ako sardinky, vzduch bol ťažký a vlhký, okná sa začali zahmlievať. V lodičkách mi ločkala voda, cítila som sa nepríjemne a ľutovala som, že som návštevu predsa len neodložila.

„Ty ale vyzeráš!“ privítal ma vo dverách Janko. „Už aj sa vyzleč, Regina ti dá niečo suché. A domov ťa pustíme, až keď uschneš.“

„To sa musím u vás ubytovať nadlhšie,“ smiala som sa, vstúpiať do predsieni. Srdce mi zaliala vlna nehy, jeho starostlivé slová ma na okamih preniesli do detstva, keď stál celý čas pri mne ako môj ochranca.

„Pod', na stole máš horúci čaj,“ vrúcne ma objala Regina, len čo som sa prezliekla do jej domáceho úboru.

Regina, moja záchrankyňa – ako sme ťa všetci nenávideli, a najväčšmi ja! pomyslela som si. Zakaždým, keď ma obklopila svojou láskavou starostlivosťou, pri srdci ma pichli výčitky svedomia. S poďakovaním som opätovala jej objatie a potešila sa chutnému čaju.

„Aj my máme pre teba novinky,“ nedočkavo mi oznámil Janko a tvár mu žiarila radosťou. „Od firmy som dostal pôžičku

a čoskoro budeme bývať vo väčšom. Už máme vyhladenú trojizbovú byt!“ Radoval sa ako malý chlapec.

„Naozaj? To je ohromná novina!“ zvolala som, hoci som čakala niečo iné. Myslela som si, že mi konečne oznámi, o čo sa obaja usilujú už roky.

„A s Reginou sme sa rozhodli pre umelé oplodnenie,“ dodal, akoby mi čítal myšlienky. „Keď sa malé narodí, budeme mať už preň pripravenú detskú izbu.“

„To je skvelé,“ potešila som sa, „možno budem kočikovať dve deti naraz. Lea je asi tehotná.“ Lea je moja najlepšia kamarátka.

„Lea čaká druhé?“ spýtala sa Regina.

„Ešte je to tajomstvo, ale minulý týždeň sa mi zdôverila so svojím tušením.“

Usrkávala som si z čaju, držiac šálku v dlaniach. Janko vyzeral skutočne šťastný. Zrak mi padol na Reginu. Stála pri okne, vážna, zdalo sa mi, že jej v tvári nevidím takú radosť ako v Jankovej. Chápala som ju. Má obavy, určite sa bojí, že sa to nepodarí! Mala by som asi Jankovi naznačiť, aby na ňu tak nenalieval. Určite ju to trápi, cíti sa vinná, možno aj preto, že je od neho o tri roky staršia. A stres jej v tom určite nepomáha. Janko by nemal byť na to dieťa taký upätý.

„Pomaly začnem vyberať mená,“ usmieval sa.

„Prinesiem čerešňovú bublaninu, takmer som na ňu zabudla!“ povedala Regina a vyšla z izby.

Janko ďalej nadšene rozprával. Pozorovala som ho, vyzeral spokojne. Minulý rok bol preňho ťažký. Ich firma sa zlúčila s inou, nikto nevedel, čo s nimi bude. Či budú prepúšťať, či noví šéfovia nebudú neznesiteľní, či nezavedú nezmyselné nové poriadky. Ale Janko dopadol dobre, postúpil vo funkcii i platovo. Určite aj vďaka nemčine, ktorú výborne ovládal. A ja tiež. Veď sme sa ju celé dni spolu učili, ešte i dnes sa mi pri niektorých nemeckých slovách vybaví kuchyňa strýka Mateja s veľkým stolom, s vôňou mlieka a slivkového lekváru.

„Ich bin sehr hungrig – som veľmi hladný“ – znelo naše heslo, keď bol jeden z nás unavený z učenia a chcel prestávku. Tak sme si natreli chlieb lekvárom, zapíjali ho mliekom a na chvíľu zabudli na úlohy.

„Regina ist sehr hungrig,“ povedala som zrazu, spomenúc si na naše heslo. Janko na mňa prekvapene pozrel, na chvíľu zarazene stíchol a potom sa nám stretli pohľady. Bolo to prvý raz po tých dlhých, pre mňa nekonečných rokoch, čo na mňa takto hľadel. S určitosťou som mu na tvári spoznala, že sa ocitol v tej istej kuchyni, za tým istým stolom, kde som v myšlienkach bola pred chvíľou aj ja. Možno až teraz v duchu pripustil, ako veľmi mu to chýba. A možno práve teraz som sa ho mala spýtať na tú jediná vec, ktorú som už toľko rokov chcela vedieť. Ale nespýtala som sa, už som si nemohla dovoliť hrabať sa v niečom, čo sa nikdy nedalo vrátiť. Moja duševná rovnováha stála uprostred hlbokého jazera na veľmi tenkom ľade.

„Mal by si trochu pribrzdiť, Regina sa mi zdá utrápená,“ povedala som napokon.

Neochotne sa vracal do prítomnosti. Jeho čierne oči stratili zasnený výraz. Pochopil. „Myslíš, že ju tým trápim?“

„Určite! Keď je pod stálym tlakom, určite sa necíti najlepšie. Prestaň toľko hovoriť o dieťati. Radšej sa ju snaž trochu rozptýliť.“

„Máš pravdu, veď zajtra ideme do Viedne,“ spomenul si. „Dva dni budeme v spoločnosti samých príjemných ľudí.“

„Dva dni nestačia,“ pokrútila som hlavou.

„Na čo dva dni nestačia?“ spýtala sa Regina, vchádzajúc do izby s táckou rozvoniavajúcich koláčov, štedro posypaných práškovým cukrom. Bublanina vyzerala veľmi lákavo a hneď sme sa do nej s chuťou pustili.

„Na Viedeň,“ zahovorila som rýchlo.

„Dobre, že to Janko spomenul. Poď s nami, aspoň vypadneš na chvíľu z roboty,“ povedala.

Najradšej by som hneď súhlasila. Janko mal v Rakúsku kamaráta z vysokej školy, z času na čas sa navštevovali. Pokrútila som však hlavou: „Teraz nemôžem. V robote je úplný bláziniec. Pripravujeme veľkú zákazku a celá firma je hore nohami. A k tomu ešte tá pohroma: pani Blažena odchádza, mladý kolega sa zaúča a ja som skoro všetko pokazila.“

„A čo sa stalo?“ začudoval sa Janko a Regina zdvihla obočie. „Nenahraditeľná pani Blažena odchádza? Z akého dôvodu?“

„Priveľa práce, už to nezvláda. Má viac firiem, ktorým robí úctovníctvo, a jedna z nich sa rozširuje.“

„Tvoja dobrá víla odíde? Ako to prežiješ?“ doberal si ma Janko. Obaja s Reginou vedeli všetko o mojej práci a kolegoch, vždy som im o nich podrobne rozprávala.

„Neviem, či to prežijem, najmä keď ju nahradí ten klzký úhor.“

Pri narážke na môjho nového kolegu sme sa všetci rozosmiali. Porozprávala som im o všetkých pohromách, ktoré sa na nás v robote valili.

Už pred týždňom v pondelok, keď som sa chystala do práce, cítila som v kostiach nepríjemnú predtuchu. Nevedela som si ju vysvetliť, zjavila sa úplne bez príčiny. Bol krásny slnečný deň, autobus prišiel na zastávku súčasne so mnou, vôbec som nemusela čakať. Po príchode do kancelárie ma privítala usmiata šéfka v novom kostýme, s novým účesom.

„Dobré ráno.“

„Nová známosť?“ spýtala som sa, premerajúc si ju od hlavy po päty.

„Ja mám radosť už len z úspechu v práci,“ zasmiala sa.

„Klamať sa nepatrí,“ pohrozila som jej prstom a pobrala som sa uvariť kávu.

„Ty máš ale šťastie na šéfku,“ závistlivo mi hovorievala kamarátka. Mala pravdu. Šéfka bola prvým „šťastím“ v mojom živote po dlhých rokoch. V skutočnosti mi ani nebola šéfkou, ale skôr akousi ochrankyňou. A ja som sa stala jej dôverníčkou, človekom, na ktorého sa v každej chvíli mohla spoľahnúť. Stala som sa nielen jej asistentkou, ale aj osobnou šoférkou, áno, zverila mi do rúk svoj život, keď sa potrebovala dostať niekam autom cez rušné bratislavské ulice. Keďže v aute často študovala materiály na obchodné stretnutia, šoférovať nemohla. A ja som si v duchu stokrát blahorečila, že som si urobila vodičák ešte počas štúdia na strednej škole.

„Vo štvrtok sa o všetkom rozhodne,“ zastala šéfka vo dverách svojej kancelárie. „Musíme sa na tú príležitosť nahodiť. Ty si daj ten bledomodrý kostým s minisukňou. A ja tiež porozmýšľam

o dĺžke sukne. „Šéfka mala štyridsaťšesť rokov, nosila sukne nad kolená, občas hlbšie výstrihy, ale keď išlo do tuhého, mala blúzku zapnutú až po krk.

„Ešte neprihára?“ spýtala som sa.

„Práve naopak,“ luskla prstami, „vo štvrtok si príde pozrieť rozpočet sám veľký náčelník, a keď sa mu bude pozdávať, o týždeň nastúpia právnici a podpíšeme zmluvu.“

Naliala som kávu do dvoch šálok, položila na tanierik smotanu a cukor a jednu šálku som zanesla šéfke na stôl. „Nie, dnes ani smotanu, ani cukor!“ pokrútila so smiechom hlavou, a tak som oboje zobrala z tanierika a odniesla. Dnes žiadna nervozita nehrozila, vo štvrtok to bude asi horšie. Smotana, dvojitá dávka cukru, väčšia šálka. Uvedomila som si, ako dobre nám to spolu ide. Za tie roky si niekedy rozumieme aj bez slov.

„Uvelebím sa v sedačke a na stolíku si rozložím výpočty.“ Preniesla si kávu na konferenčný stolík a zaborila sa do bielej koženej sedačky. Preložila si nohu cez nohu, sukňa sa jej máličko vyhrnula. Vyzerala naozaj sexi. Nechcelo sa mi veriť, že taká pekná, úspešná žena si nevie nájsť stáleho partnera. Bola päť rokov rozvedená, a keď sa s niekým zoznámila, vždy najprv zisťovala, či je ženatý.

„Nebudem vytrhávať ocka z kruhu šťastnej rodiny,“ vyhlasovala, „a každý poriadny chlap je v tomto veku ženatý.“

Keď som pred piatimi rokmi nastúpila do firmy, práve sa rozvádzala. Nechtiac som bola zatiahnutá do dlhých telefonátov s jej priateľkami, keď si nechala otvorené dvere na kancelárii a plakala do slúchadla. Nahlas nadávala, a ak tresla slúchadlom, vedela som, že práve dohovorela so svojím pomaly už bývalým. „Zuzana, žena po štyridsiatke patrí do starého železa,“ žalovala sa mi.

„To si myslí ten váš skoro-ex,“ zvolala som nahnevane. „Dokážte mu opak! Prečo sa necháte deptať tým starým ujkom? Veď je od vás o štyri roky starší!“ uškrnula som sa.

Prekvapene na mňa pozrela. Mejkap mala trochu rozmazaný, žmurkala čiernymi namaľovanými mihalnicami a tuho premýšľala. Potom si utrela slzy a vyhlásila: „Si ty ale múdre dievča, prečo si nedokončila vysokú školu?“ Pri tej nevinnej otázke som stuhla, ona si však nič nevšimla. Neskôr vybavila zopár telefoná-

tov, zavolala si Mareka, vedúceho marketingu, a poverila ho zastupovaním. Vrátila sa o pár týždňov s novým účesom, novou tvárou, dokonalými nechtami a garderóbou... Začala nový život. Bez slz.

To všetko mi zišlo na um, keď som zatvárala dvere jej kancelárie. Sadla som si za pracovný stôl, uchlipla si z kávy a otvorila knihu faktúr. Okrem občasného prevážania šéfy som mala na starosti aj odbornú robotu – evidenciu pošty, faktúr, ich včasnú úhradu a množstvo korešpondencie. Sem-tam aj výpomoc pani Libuške pri výplatách. Skontrolovala som dátumy splatnosti a zistila, že musím vystaviť prevodný príkaz do banky na úhradu štyroch faktúr. Už dávno som to nerobila. Nebolo to nič zložité, ale bola tu dobrá víla pani Blažena, naša externá ekonómka, ktorá mi ochotne pomohla, ak som niekedy kvôli šoférskeým povinnostiam nestíhala.

Iba kývla rukou, keď som jej poďakovala za ochotu: „Ale, Zuzka, keď vystavujem prevodné príkazy aj na iné úhrady, prečo by som aj vám nepomohla? Mám v tom dlhoročnú prax.“

Teraz však všetko budem musieť stíhať sama, lebo nový ekonóm, ktorého priviedla pani Blažena, nevyzerá, že by bol ochotný s niečím pomôcť.

„Nie je tu pani Libuška?“ zaklopal a strčil hlavu do dverí Marek.

Vyľakane som naňho pozrela. „Ešte neprišla?“ Pokrútil hlavou. Pohľady sa nám stretli. Nepríjemná situácia. Obaja sme túžili, o čo ide.

„Výplaty sa majú robiť až v stredu, hádam dovedy príde,“ povedala som s nádejou.

„Potrebujem šanón s objednávkami. Nevieš, kam ho dala?“ zatváril sa nešťastne Marek. Vstala som od stola a šla s ním do kancelárie pani Libušky. V miestnosti, nevetranej celý víkend, bol ťažký vzduch, a tak som najprv otvorila okno. Závan čerstvého vetrička ma pohladil po líci. Pani Libuška mala na stole poriadok, a to naučila aj mňa.

Poriadok na stole, poriadok v myšlienkach, vždy prízvukovala. Moje ďalšie „šťastie“ vo firme. Druhá mama, pomyslela som si, s ktorou som si rozumela tisíckrát lepšie ako s vlastnou. Keď

som nastúpila do firmy a šéfka sa potešila môjmu vodičáku, utekala som za pani Libuškou.

„Zle je, dlho som nešoférovala a prax len minimálna,“ takmer som plakala. „Šéfka ma už budúci týždeň chce posadiť za volant.“

„Nič sa nedeje, prax bude,“ vyhlásila pani Libuška a vybavila u šéfky, aby nám na víkend požičala auto. Žasla som nad jej organizačnými schopnosťami. S Marekom ma od piatka vláčili po meste a blízkom okolí, cez centrum, stále znova a znova, ulice, uličky, mosty, križovatky, jednosmerky. Večer som sa domov vracala spotená, vystresovaná, v noci som v snoch šoférovala a zrážala sa s imaginárnymi autami, nedávala som prednosť v jazde či stála na okraji odrezanej cesty, ktorá nikam nevedla. Ale po víkende som si už mohla sadnúť so šéfkou do auta a opatrne sa presúvať ulicami plnými šialených samovrahov na kolieskách. Keď si na to dnes spomeniem, len sa pousmejem, ale odvtedy sa pre mňa pani Libuška stala druhou mamou, utekala som za ňou zakaždým, keď som si nevedela s niečím rady.

S Marekom sme pootvárali všetky skrine a hľadali stratený šanón.

„Dúfam, že si ho nezobrala v piatok domov,“ poznamenal Marek. Prezreli sme všetko dvakrát, ale nič sme nenašli.

„Určite tu musí byť,“ povedala som rozhodne, otvoriac veľkú skriňu. Brala som všetko do rúk a pozorne prezerala. „Aha,“ zvolala som víťazoslávne, „tu je! Konečne.“ Vybrala som šanón zo skrine a začali sme zisťovať stav rozpracovania.

„Asi pätnásť nie je ešte zapísaných,“ zistila som, „nie sú očíslované.“

„Kedy to prišlo?“ pozrel na mňa Marek.

„Minulý týždeň okolo stredy, aspoň sa mi zdá,“ odvetila som pomaly. Vyzerali sme ako dvaja sprisahanci. „Vieš čo, skopírujem si jej súbor z počítača a dokončím to. Zapíšem tých pätnásť, uvidíme, či aj dnes nejaké prídu. O pár dní sa hádam vráti.“

„Dúfajme,“ zatváril sa pochybovačne Marek a odišiel do svojej kancelárie. Ani jeden z nás tomu veľmi neveril.

Zapla som počítač a skopírovala súbor objednávok na disketu. Zobrala som šanón a chystala sa odísť, keď sa otvorili dvere

a dnu vklzol nový kolega Emil. Nový ekonóm, nastúpil na miesto pani Blaženy.

„Pani Libuška dnes neprišla?“ skonštatoval.

„Nie, potrebuješ niečo?“ spýtala som sa. Neprozreteľne sme si spolu potykali, len čo nám ho pani Blažena predstavila. Veď ste mladí, aké vykanie, vyhlásila.

„Hľadám šanón so mzdovou agendou,“ oznámil mi. Otvorila som skriňu a podala mu ho so slovami: „Ešte niečo?“

„Kedy príde?“ dobiedzal.

„Potrebuješ od nej niečo? Keď zavolá, spýtam sa jej.“

Protivne sa uškrnul: „Nemusíš nič predo mnou tajiť, všimol som si to už minulý týždeň. Ona tak skoro nepríde.“

Pozrela som naňho ako obarená, len ťažko som skrývala prekvapenie. „Čo si si všimol?“

„To, že pije. Myslíš si, že to utajíte?“ Oprel sa o skriňu a ruky strčil do vreciek, spokojný, ako ma zaskočil.

„Netáraj, si tu sotva dva týždne! Opováž sa rozširovať také reči!“ zasipela som podráždene.

„A šéfka o tom vie?“ neprestával.

„Pred šéfkou budeš držať klapačku!“ ozvalo sa odo dverí. Ani sme si nevšimli, že Marek medzitým vošiel do kancelárie a počul nás. Na tvári mal zúrivý výraz a výhražne zašermoval Emilovi ukazovákom pred očami. „Ak niečo cekneš, postarám sa, aby si odtiaľto vyletel ako špinavá handra!“

„Ja mám čisté svedomie, ja nie som ožran!“ skríkol nahnevane Emil. „Špinu si hľadajte niekde inde, nie u mňa!“ Vyrútil sa z kancelárie, prudko tresnúc dverami.

„Bože, to sme ale dostali kolegu!“ krútil hlavou Marek. „Jediná útecha pre nás je, že bude chodiť len dvakrát do týždňa na štyri hodiny.“

„Pre mňa to nie je žiadna útecha,“ povedala som nešťastne. „S pani Blaženou sa mi výborne spolupracovalo, ale s týmto úhonom to vyzerá na tridsaťročnú vojnu.“

„Poď,“ ťahal ma Marek do kancelárie, „máš na linke syna pani Libušky. Chce teba.“

Ponáhľala som sa k telefónu. V slúchadle sa ozval chlapčenský hlas: „Zuzana Horáková?“

„Áno,“ prisvedčila som.

„Mama vám odkazuje, že sa necíti dobre. Keď jej bude lepšie, zavolá vám. Zatiaľ jej vypíšte dovolenku, prosí vás.“

„Vypíšem jej do stredy a potom sa uvidí, dobre?“ navrhla som, a keď súhlasil, zložila som. „Myslíš, že do stredy je to reálne?“ pozrela som spýtavo na Mareka.

Pokrčil plecami. „Dúfam! Choď to povedať šéfke,“ kývol smerom k jej kancelárii a vyšiel von. Vedela som, čo tušil aj on. Situácia sa zhoršuje a onedlho sa bude musieť riešiť.

„Volala pani Libuška, má zvýšenú teplotu. Vzala si tri dni dovolenku,“ strčila som hlavu do dverí šéfkinej kancelárie.

Zdvihla zrak od papierov „Výplaty urobíš ty?“

„Samozrejme,“ prisvedčila som horlivo, hoci už pár mesiacov som mzdy sama nerobila, iba pomáhala pani Libuške s výkazmi pre poisťovne.

Zavrela som dvere, sadla si k počítaču a pustila sa do zapisovania objednávok. Také množstvo objednávok pani Libuška nikdy nemala nezapísané. Pracovala ako drak, vždy spoľahlivo a s dobrou náladou, nepoznala som ochotnejšiu a milšiu osobu. Keď som sa s ňou zoznámila, akoby vyšlo slnko a pohladilo ma po tvári. Víťala ma s úsmevom a hneď sme k sebe pocítili vzájomné sympatie. Bola vyššej zavalitej postavy, prešedivené vlasy nosila vyčesané dohora. Vyzerala staršia, ako bola v skutočnosti, ale jej názory a správanie svedčili o opaku. Všetci mladí krúžili okolo nej ako včely okolo úľa, lebo aj krátky rozhovor s ňou vedel človeku zlepšiť náladu. Mali ju radi aj ľudia, ktorí vo firme nepracovali. Napríklad Iveta, Marekova „večná láska“; keďkoľvek prišla za ním, utekala sa najprv zvíťať s pani Libuškou. Mňa si však pani Libuška obľúbila najviac a ja som sa na ňu obracala s každým problémom. No, takmer s každým, lebo som mala aj osobné nevyriešené problémy, o ktorých som zaryto mlčala.

Stalo sa to asi pol druhu roka po tom, čo som nastúpila do firmy. Zašla som do kancelárie pani Libušky, aby som sa zaučila do mzdového programu.

„Každý musí byť nahraditeľný, ak náhodou ochorie alebo odíde na dovolenku,“ rozhodla šéfka, a tak mal každý pridelenú

prácu, ktorú musel zvládnuť. Iba pani Blažena, naša ekonómka, ovládala takmer všetko a bola ochotná s hocičím pomôcť.

Keď som si vtedy sadla k pani Libuške, bola akási popletená. Mýlila si písmeňá na klávesnici, myš jej behala hore-dolu po obrazovke a zle artikulovala.

„Pani Libuška, vyzeráte unavená,“ znepokojene som na ňu pozrela.

„Strašne ma bolí hlava,“ prešla si rukou po čele.

„Dajte si tabletku, vypnite počítač a oddýchnite si. Ja prídem neskôr, výplaty neutečú,“ navrhla som jej. Nerozhodne prikývla, tak som ju nechala v kancelárii samu.

Keď som sa poobede vrátila, hlavu mala na stole. Oslovila som ju potichu, potom hlasnejšie, ale bez odozvy. Zľakla som sa a utekala za Marekom.

„Marek, prosím ťa, poď, rýchlo!“ ťahala som ho k pani Libuške. Pristúpili sme k nej a opatrne ňou zatriasli. Keby Marek nebol stál tesne pri nej, bola by spadla zo stoličky. Našťastie len spala, lebo rýchlo zdvihla hlavu a pozrela na nás mútnymi očami.

„Už-už zapnem počítač,“ zajachtala a snažila sa sedieť rovno. Zacítili sme pach alkoholu.

„Pani Libuška, vy ste niečo pili?“ spýtala som sa.

„Bolela ma hlava aj zub, dala som si trochu vodky,“ chytila sa za líce.

„Odveziem vás domov a zajtra pôjdete k zubárovi,“ navrhol Marek a obaja sme sa ju snažili čo najnenápadnejšie vyviešť z budovy. Keď pani Libuška prišla po troch dňoch do práce, bola to zase tá milá pani, ktorá nás všetkých vyobjímala. S Marekom nám viditeľne odľahlo.

O štyri mesiace sa situácia zopakovala, a vtedy už sme znepokojení tušili, čo sa deje. Svet sa mi na chvíľu zrútil, nemohla som pochopiť, že taká skvelá osoba môže mať problémy s alkoholom. Bolo to, akoby ma sklamal najbližší človek, takmer mama, a mamy na to nemajú právo. Sú tu pre nás navždy, aby nám boli oporou v dobrom i zlom. Mamy by nemali zlyhávať, sú oporným bodom nášho malého vesmíru po celý život. V podvedomí si stále nárokuje ich lásku, istotu, ktorú nám dávajú tým, že sú.

Opäť som sa dostala do situácie, keď som sa musela vyrovnáť

s niečím, čo ma nečakane zasiahlo na citlivom mieste, a moja duševná rovnováha sa chvela ako lístok vo vetre.

Dokončila som registráciu objednávok, očíslované som ich uložila do šanóna, a keď som ich chcela odniesť do kancelárie pani Libušky, vo dverách som sa zrazila s Emilom.

„Dovoliš, otvorím ti,“ zdvorilo sa ponúkol.

„Ďakujem,“ súhlasila som. Priamo na prahu miestnosti ma zrazu objal okolo pása a potľapkal po zadku. Pred očami sa mi zjavila červená hmľa, ruky mi vyleteli hore a tresla som ho šanónom po hlave. Potom som ho prudko odstrčila, až preletel chodbou k veľkému stojacemu popolníku, ktorý sa zakýval a takmer prevrátil.

„Šibe ti?!“ nechápavo vyhrkol.

„Varujem ťa, ak sa ma ešte raz dotkneš, zabijem ťa!“ zvolala som a v návale zlosti ten šanón doňho šmarila.

Z kancelárie vybehla šéfka. „Čo sa to tu deje, preboha?“ Pozrela na Emila, vystrašeného mojou šialenou reakciou, a na mňa, zúrívú a už-už sa znova vrhajúcu na kolegu. Pribehla ku mne a zozadu ma zadržala.

„Prebohaživého, len som ju capol po zadku!“ naprával si Emil sako a s previnilým výrazom pozeral na šéfku.

„Takéto správanie vo firme nestrpím!“ oborila sa naňho. „Ak sa to stane ešte raz, ukončíme spoluprácu.“

Vo svojej kancelárii ma posadila do mäkkej bielej koženej sedačky, na ktorú bola nesmierne pyšná. „Upokoj sa, Zuzana, veď sa celá trasieš,“ hladkala ma po ramenách. „To capnutie ťa nazoj tak nahnevalo?“ Potom mi podala koňak so slovami: „Vypi to, dnes už autom nepôjdeš.“

Celý pohár som vypila na dúšok. Zrazu som mala chuť všetko jej povedať, vysvetliť. Zbaviť sa nočnej mory vo svojom vnútri. Dvere sa otvorili a vošla pani Blažena.

„Musím ísť do banky, nepotrebujete niečo?“

„Idem s vami,“ vstala šéfka a potľapkala ma po pleci. „Pošlem ti sem Mareka.“ Videla som jej na tvári, že sa chce s pani Blaženou porozprávať.

Kým prišiel Marek a ja som mu stručne opísala, čo sa stalo,

koňak mi stúpol do hlavy. Nebola som zvyknutá na alkohol. Hlava sa mi krútila, ruky som mala ako z olova a kancelária sa mi vlnila pred očami.

„Bože, teraz viem, ako sa cíti pani Libuška,“ povedala som. „Nezávidím jej. Cítim sa hrozne, som ako nesvojprávna.“ Marek na mňa čudne pozeral, ešte vždy rozmýšľal o mojich slovách. Zazvonil telefón. Druhý aparát som mala poruke pri sedačke, tak som zdvihla slúchadlo.

„Ahoj, hľadám Mareka,“ ozval sa Ivetin hlas.

„Ahoj, hneď ti ho dám,“ podala som mu slúchadlo. „Volá ťa tvoja trištvrtina – a zdá sa triezva.“ Čudne na mňa zazrel. Keď dotelefonoval, spýtal sa: „Zaveziem ťa domov?“

„Oprieš ma o stenu a zazvoníš?“ rozosmiala som sa a vzápätí som sa rozplakala.

Pani Libuška v stredu neprišla, tak som si zobrala podklady k výplatám a sadla si k počítaču. Chvíľu trvalo, kým som všetko skontrolovala a prehrýzla sa svojimi poznámkami, aby som neurobila žiadnu chybu.

„Tento mesiac sme nemali brigádnikov na dohodu?“ overovala som si u Emila, stojac pre istotu iba na prahu jeho kancelárie. Bol zavalený horou papierov, očividne usilovne pracoval.

„Ja o žiadnych neviem, ale over si to u šéfkly. Nevystavoval som nijaké zmluvy.“

Šéfka však bola na rokovaní mimo budovy. Zašla som preto za Marekom s rovnakou otázkou.

„Nie, tento mesiac určite nie,“ pokrútil hlavou, „ani minulý, to viem určite.“

„Ani minulý?“ obrátila som sa vo dverách. „Ale za minulý mesiac som tam videla ich mená.“

„Minulý mesiac si predsa pomáhala pani Libuške,“ začudoval sa Marek. „Ty to musíš vedieť lepšie.“

„Vypisovala som výkazy poisťného a prevodný príkaz na odvody,“ prisvedčila som. Robila som to často a rada. Nerada som pracovala s faktúrami.

„Urob to, ako vieš, a ak ti je niečo nejasné, počkaj na pani Libušku,“ prehrabol si rukou vlasy. Bol mrzutý, Iveta určite zase

niekam cestuje. Už by ju mal najradšej doma, pri sporáku a troch deťoch. Lenže pre ňu je teraz kariéra zrejme prvoradá. Na manželstvo očitvidne ani nepomyslí.

„Čo sa tváriš ako kyslá smotana – kvôli Ivete?“ podpichla som ho.

Pozrel na mňa, stojac pri stole, a prudko posunul papiere na okraj. Hodil rukou a vyhrkol: „Ja neviem, myslel som si, že dvaťsaťsedemročná žena sa už túži vydať a mať deti. Naozaj vám nerozumiem! Veď aj ty, koľko máš – dvadsaťšesť? – a nezdá sa mi, že by si pomýšľala usadiť sa a mať deti. A čo vaše biologické hodiny? Čo je to s vami modernými ženami?“

Stála som tam ako stĺp. Zasiahol ma na najcitlivejšom mieste. Prestala som dýchať a mala som pocit, že sa dusím. Nedokázala som sa pohnúť, nevládala som zo seba vydať ani slovo.

Po dlhej chvíli pozrel na mňa pozornejšie. „Preboha, Zuzana, dúfam, že som ňu neurazil!“ Pribehol ku mne. „Ja som to tak nemyslel, len ma Iveta naštvála tým svojím cestovaním.“

Videla som, že ho to mrzí, že by najradšej svoje slová odvolal. Inokedy by som mu možno odpovedala žartom, odbila ho ironickou poznámkou, ale v tých dňoch som prekonávala akúsi krízu, nepríjemný pocit zo všetkých tých udalostí, čo sa odohrávali okolo mňa.

Musela som sa však vzchopiť, aby som svojím správaním nevyvolala ďalší rad otázok. Zhlboka som sa nadýchla: „Nie, vôbec si ma neurazil – ty nevieš, že ja sa nikdy nevydám? Tak už nechcem počuť poznámky tohto druhu na moju adresu.“

Otvoril ústa, chcel niečo povedať, ale ja som mu zakývala a rýchlo zmizla. Myslel si, že žartujem, lenže ja som to myslela vážne.

Na druhý deň, keď som prišla do práce, za stolom pri počítači sedela pani Libuška.

„Pani Libuška, už je vám lepšie?“ zvolala som natešene. „Nebojte sa, výplaty som už urobila, ešte mám dokončiť zopár maličkostí.“

Zdvihla hlavu a pozrela na mňa. Úsmev mi zamrzol na perách. Videla som, že nie je v poriadku, že sa snaží držať zo všetkých síl.

„Si zlatá, ale ja to už dokončím,“ urobila rukou pohyb, akoby ma vyhánala.

„Choďte domov, poviem šéfke, že ste šli niečo vybaviť,“ navrhla som jej.

Napriek tomu, že môj hlas znel naliehavo, trvala na svojom. „Už si sa dosť narobila, ja to dokončím. A ďakujem ti, si zlaté dievča.“ Povedala to potichu a smutne.

Nemala som na to čo dodať a vyšla som von.

Tento príbeh som porozprávala Jankovi a Regine pri čaji a ovocnej bublanine, pohodlne usadená v kresle. Práve som sa chystala povedať im o dnešnej najdôležitejšej udalosti, keď zazvonil telefón. Zdvihol Janko a Regina sa ma zatiaľ vypytovala na pani Libušku.

„Čo myslíš, ako to s ňou dopadne? Vaša šéfka nie je hlúpa.“

„Bojím sa, že veľmi zle. Prichádza to na ňu čoraz častejšie. Začína to s ňou byť veľmi kritické. Už to s Marekom nedokážeme ďalej úspešne tajiť.“

„Mali by ste jej navrhnúť protialkoholické liečenie,“ zamyslela sa Regina. Bola zdravotnou sestrou a takéto prípady poznala.

„Začiatkom roka s ňou mal Marek rozhovor na túto tému, ale odmietla, že nemôže nechať syna samého doma. Tentoraz však nepopustíme a prinútíme ju, aby tam šla. Taká skvelá žena! Bože, dúfam, že sa z toho dostane. Veľmi mi chýbajú jej rady, milý úsmev, optimizmus, ktorým nás ešte donedávna zahŕňala,“ povedala som nešťastne.

Janko položil slúchadlo. „Volal Karol, vraj kedy presne zajtra prídeme.“

„Veď vy zajtra ráno cestujete, a ja vás tu zdržiavam!“ vyskočila som z kresla.

„Dobre vieš, že nezdržuješ,“ vyhrkol Janko, „a okrem toho, chcem teraz počuť, že ideš s nami.“

„Ste obaja skvelí, ale sami vidíte, že nemôžem. Ďakujem za pozvanie, sľubujem, bratanček, že nabudúce o tom porozmýšľam.“

„Ešte si nám chcela povedať o dnešku – čo si to vyviedla?“ spýtala sa Regina.

„Už je neskoro, poviem vám to, keď sa vrátite,“ vstala som a prešla do predsieni.

Regina pozrela von oknom. „Stále leje, a hoci ti už kostým uschol, môžeš prechladnúť. Požičiam ti dáždňik a plášť.“

„Zajtra budeš plášť potrebovať,“ namietla som.

„Mám iný,“ hodila rukou Regina.

„A nie jeden,“ dodal Janko s úsmevom a objal ju okolo pliec.

Obliekla som si čierny elegantný plášť, zapla nádhernú sponu na opasku a obaja si ma s obdivom obzerali.

„Vyzeráš v ňom úžasne!“

„A pozdrav Leu,“ dodala Regina.

Domov som prišla dosť neskoro, lodičky opäť premočené, ale dáždňik a plášť predsa len pomohli, keď som v daždi dlho vyčkávala na autobus. Rýchlo som sa vyzliekla a moja jediná myšlienka bola ihneď sa strčiť pod deku a zohriať. Hoci som zapla televízor, rýchlo som v teple zaspala a prebudila sa až po polnoci. Omámená som vstala, aby som ustlala, umyla sa a opäť si ľahla. Vtom som zbadala Reginin plášť prehodený cez operadlo stoličky. Zívajúc som ho vzala a zavesila na vešiak. Ruka mi mimovoľne vkĺzla do vrečka plášťa, odkiaľ som vytiahla lístok.

„Súrne zavolať“, stálo na ňom Regininým písmom a pod tým číslo mobilného telefónu. Pozrela som na hodiny, bolo prineskoro, aby som jej pripomenula, že má zrejme niekomu súrne volať.

Zavolám jej zajtra, pomyslela som si a odšuchtala sa do postele.

Ten odkaz som jej nikdy neodovzdala.

CHUŤ LESNÝCH JAHÔD

Moja mama sa vydávala ako dvadsaťjedenročná za muža staršieho o devätnásť rokov. Poslúchla rodičov a vydala sa do bohatej gazdovskej rodiny, ktorá od nej očakávala, že do roka porodí syna. Bola mladá, pekná, dokázala sa zvrátať v kuchyni i okolo domu, a predsa jej každý zazlieval, že roky bežia a neplní samozrejme očakávania.